

ALGEMEEN OVERLEG MESTBELEID

Op 4 november staat een Algemeen overleg Mestbeleid met minister Schouten gepland. De waterschappen vragen aandacht voor de volgende zaken.

HERBEZINNING MESTBELEID

De minister van LNV werkt aan een herbezinning van het mestbeleid. Zij wil hiermee onder andere de mestregelgeving vereenvoudigen, de doelen van de Nitraatrichtlijn en Kaderrichtlijn Water (KRW) halen en een betere naleefbaarheid en handhaafbaarheid bereiken. De waterschappen steunen dit, maar vragen de minister haast te maken. Al in 2027 moeten de doelstellingen van de Kaderrichtlijn Water gehaald zijn. Daarnaast heeft het 7^e Nitraatactieprogramma (7^e NAP) een looptijd van 2022 t/m 2025 en is daarmee cruciaal: niet alleen voor het halen van de doelen van de KRW maar ook voor het voldoen aan de eutrofiëringsdoelstelling van de Nitraatrichtlijn. Die doelstelling richt zich op het tegengaan van de eutrofiëring van het oppervlaktewater: als meststoffen in het water komen, groeien o.a. algen sneller en dat is slecht voor het aquatisch ecosysteem (de in het water levende planten en dieren) en voor de waterkwaliteit.

MESTBELEID WERKT NOG NIET GOED GENOEG

Het mestbeleid werkt nog niet goed genoeg. Uit de resultaten van het Meetnet Nutriënten Landbouw Specifiek Oppervlaktewater (MNSLO) komt naar voren dat de waterkwaliteit te langzaam verbetert. In alle land- en tuinbouwgebieden op zowel zand-, klei- als veengebieden is het oppervlaktewater nog onvoldoende schoon om aan de doelen van de Kaderrichtlijn Water en de Waterwet te voldoen. Deze doelen voor oppervlaktewater zijn een factor vijf strenger dan de doelstelling van 50 milligram nitraat per liter die voor het grondwater is opgenomen in de Nitraatrichtlijn. Vaak wordt vergeten dat deze doelen voor oppervlaktewater ook nodig zijn om aan de eerdergenoemde eutrofiëringsdoelstelling te voldoen. De Nitraatrichtlijn schrijft namelijk voor dat de in het water aanwezige organismen en de waterkwaliteit moeten worden beschermd. Daarnaast moet het direct en indirect lozen van stikstofverbindingen uit agrarische bronnen in het aquatisch milieu verminderen en verdere verontreiniging worden voorkomen.

- *Vraag: Realiseert de minister zich dat de problemen met stikstof en fosfor zich in het hele land voordoen zoals blijkt uit het Meetnet Nutriënten Landbouw Specifiek Oppervlaktewater en dus niet alleen in de zandgebieden?*
- *Vraag: Realiseert de minister zich dat de doelstellingen van de KRW voor oppervlaktewater strenger zijn dan de 50 milligram nitraat per liter die voor het grondwater geldt?*
- *Vraag: Is de minister er zich van bewust dat de Nitraatrichtlijn ook voorschrijft dat de in het water aanwezige organismen en de waterkwaliteit moeten worden beschermd en dat het indirect of indirect lozen van stikstofverbindingen uit agrarische bronnen in het aquatisch milieu moet verminderen en dat verdere verontreiniging moet worden voorkomen?*
- *Vraag: Gaat de minister ervoor zorgen dat het herziene mestbeleid er ook voor zorgt dat in 2027 niet alleen de doelstellingen van de Kaderrichtlijn Water voor grondwater maar ook die voor oppervlaktewater worden gehaald?*

VERPLICHTENDE AANPAK NODIG

Om in 2027 de doelen van de Kaderrichtlijn Water te halen en om aan de eutrofiëringsdoelstelling van de Nitraatrichtlijn te voldoen, is het noodzakelijk dat het 7^e Nitraatactieprogramma (NAP) maatregelen bevat om de kwaliteit van het oppervlaktewater te verbeteren. De huidige aanpak is onvoldoende: gebaseerd op bewustwording, kennisdeling en stimuleren van agrariërs om vrijwillig maatregelen te nemen. De waterschappen vinden extra maatregelen voor het 7^e NAP nodig. Deze kunnen d.m.v. regionale maatregelenpakketten in de landelijke mestwetgeving of waterwetgeving worden opgenomen. Daarmee wachten tot het 8^e NAP (looptijd 2026 t/m 2029) is te laat. In 2027 moet de kwaliteit van het oppervlaktewater in alle land- en tuinbouwgebieden voldoen aan de doelen van de Kaderrichtlijn Water.

De extra maatregelen die de waterschappen in gedachten hebben zijn extra gebruiksvoorschriften voor het gebruik van meststoffen. Daarbij valt te denken aan precisietoepassingen aangevuld met maatregelen die de uit- en afspoeling van landbouwpercelen tegengaan. Deze maatregelen worden nu al toegepast in het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer en zijn daar effectief.

Opname in de wetgeving zorgt niet alleen voor een stok achter de deur voor de vrijwillige aanpak, maar zorgt er ook voor dat achterblijvers en freeriders de nodige maatregelen nemen.

In de brief over de contouren van het toekomstig mestbeleid geeft de minister aan dat als de aanpak van het 7^e NAP geen duidelijke verbetering van de waterkwaliteit oplevert, er “nadere maatregelen genomen moeten worden” en dat hiervoor “al de nodige voorbereidingen worden getroffen mede met het oog op het 8^e NAP”. Om te kunnen toetsen of het resultaat voldoende is, moet het 7^e NAP een aanpak bevatten met doelstellingen, evaluatiemomenten en het beslismoment voor de in het 8^e NAP op te nemen extra maatregelen.

- *Gaat de minister ervoor zorgen dat in het 7^e NAP niet alleen vrijwillige maar ook niet-vrijwillige maatregelen worden opgenomen om de kwaliteit van het oppervlaktewater te verbeteren?*
- *Gaat de minister ervoor zorgen dat het 7^e NAP ook een aanpak bevat met doelstellingen, evaluatiemomenten en het beslismoment voor de in het 8^e NAP op te nemen extra maatregelen?*

GEMEENSCHAPPELIJK BELANG

De land- en tuinbouwsector en de waterschappen hebben een gemeenschappelijk belang. Door te voorkomen dat meststoffen uit- en afspoelen blijven ze beschikbaar voor de gewasproductie (belangrijk voor de agrarische sector) en komen ze niet terecht in het oppervlaktewater (belangrijk voor de waterschappen). Het belang van deze maatregelen neemt toe gelet op de klimaatverandering: hevige neerslag en toenemende droogte.

[Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Tessa Maas: 06 – 5138 2490 / tmaas@uwv.nl](mailto:tmaas@uwv.nl)